

Regionstyrelsen

Yttrande över Naturvårdsverkets Riktlinjer för resurseffektiv hantering av entreprenadberg från bygg- och anläggningsprojekt

Föredragande regionråd: Märta Martin-Granlund

Ärendebeskrivning

Naturvårdsverket har remitterat ärendet Riktlinjer för resurseffektiv hantering av entreprenadberg från bygg- och anläggningsprojekt till Region Stockholm för yttrande.

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att utarbeta riktlinjer för hur massor med naturligt förhöjda halter av skadliga ämnen såsom arsenik och sulfid ska hanteras resurseffektivt med tillräcklig hänsyn till miljö och hälsomässiga risker. Riktlinjerna ska också beakta konsekvenser av transporter av massor. Riktlinjerna är en vägledning till aktörer som hanterar entreprenadberg, tillsynsmyndigheter så väl som verksamhetsutövare.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande med bilaga utgör Region Stockholms yttrande till Naturvårdsverket över Riktlinjer för resurseffektiv hantering av entreprenadberg från bygg- och anläggningsprojekt.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen instämmer med regiondirektörens tjänsteutlåtande. Det är av yttersta vikt att Naturvårdsverkets riktlinjer säkerställer en cirkulär användning av entreprenadberg för att minska onödiga kostnader och tillkommande klimatpåverkan från transporter. Samtidigt måste slutprodukterna hålla hög teknisk kvalitet och kunna användas på lämplig plats utan negativ miljöpåverkan. Som riktlinjerna nu är utformade får de dessvärre motsatt effekt. Regionrådsberedningen föreslår därför att regionstyrelsen avstyrker den aktuella utformningen av riktlinjen.

Naturvårdsverket behöver omarbeta riktlinjerna utifrån inkomna inspel, med fokus på bedömning av teknisk kvalitet och lämplig, långsiktig användning av massorna. Region Stockholm föreslår en betydligt enklare och mer träffsäker process som bygger på en modell som fokuserar på biproduktens/produktens lämplighet för användning för det tänkta ändamålet. Särskild tydlighet behövs kring de krav som ska ställas på material som används i känsliga områden för att minska risken för negativ miljöpåverkan.

Det presenterade förslaget innebär en stor risk för att entreprenadberg inte används resurseffektivt, vilket kan leda till kraftiga fördyringar i byggprojekt samt till mer uttag av jungfruliga massor. Utöver den ekonomiska kostnaden medför förslaget en betydande klimatpåverkan. Enligt kalkyler från Region Stockholms förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT) leder den föreslagna hanteringen till cirka tio gånger högre utsläpp av växthusgaser jämfört med lokal hantering av bergmassor.

Regionrådsberedningen konstaterar vidare att det fortfarande inte framgår i den föreslagna riktlinjen vilka negativa följder för miljö och hälsa som en traditionell hantering av entreprenadberg orsakar. Det behöver klargöras för att kunna bedöma vilken del av hanteringen som utgör eventuell risk och var åtgärder bäst vidtas. De föreslagna riktlinjerna riskerar istället att leda till att entreprenadberg klassas som avfall, i stället för att kunna förädlas till en CE-märkt produkt, vilket i sin tur orsakar ökade kostnader, större miljöstörningar och ökade utsläpp från transporter.

Regionrådsberedningen föreslår att den aktuella utformningen av riktlinjen avstyrks.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Region Stockholms svar på frågor från Naturvårdsverket
3. Remiss – Naturvårdsverkets Riktlinjer för resurseffektiv hantering av entreprenadberg inom bygg- och anläggningsprojekt
4. Skrivelse – Regeringsuppdrag (Riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor)
5. Riktlinjer för resurseffektiv hantering av entreprenadberg i bygg- och anläggningsprojekt